

ANADOLU SİKKE MONOGRAFİLERİ II

Anatolian Coins Monographies II

ÜÇ KARDEŞ / *THREE BROTHERS*

FİĞÜRLÜ DİRHEMLER / *FIGURED DIRHAMS*

PUL PARALAR / *BLANK COINS*

MANAVGAT - PAZARCIK

SİRİSTAD

KARESİ

KARAMAN DEFİNESİ/ *KARAMANID HOARD*

GERMİYANOĞLU / *GERMIYANID*

YAYINLARA KATKILAR / *CONTRIBUTIONS to PUBLICATIONS*

**BEYLİKLER DÖNEMİNDE ANADOLU'DA
KULLANILAN "PUL PARALAR" VE
ÜZERLERİNDEKİ DAMGALAR**

***BLANK COINS USED IN ANATOLIA
DURING THE PRINCIPALITY PERIOD AND
THE COUNTERMARKS THEY BEAR***

HALÛK PERK

HÛSNÛ ÖZTÛRK

BLANK COINS USED IN ANATOLIA DURING THE PRINCIPALITY PERIOD AND THE COUNTERMARKS THEY BEAR

After the battle of Köseadağ against the Ilkhanids, in the period when Anatolian Seljuq Empire weakened and collapsed, the begs without any control in the far ends of the empire wanted to declare their sovereignty. At first, both the Ilkhanid pressure and Mamluk's ambition against Anatolia caused the principalities to change their sides about their struggle for existence. This also affected coins of the principalities that minted in the early periods. They could not dare to inscribe their own names on their coins and minted them in Ilkhanid or Mamluk style. However, they sometimes tried to express themselves by putting some secret expressions on their money¹.

It is also possible to observe this on the coin hoards which can be dated to the first quarter of the 14th century in South-western Anatolia. Within the hoards of this period, we both see the plain blank coins without any strike and the blank coins only with a countermark on them. In an article published on this subject² it is stated that in the hoards found in the area during the years 1979 and 1996, these kinds of coins had been seen, however, the hoard found in the year 1979 consisting of nearly 1600 coins, most of which were belonging to the Hamid-oghullari Principality, had been melted because of unconcern, although half of them were plain blanks. There were a few of these coins in another hoard consisting of 8000 coins found in the Bozkır district of Konya in the year 1996. Four of them, two plain blanks and two countermarked, were published. In addition, Ölçer had published a countermarked one before³. This published coin should belong to the first hoard. The second hoard, most of which we saw while examining the blank coins and countermarks on them, enables us to make comments on this subject.

It is doubtless that the blank coins without any strikes were used as money, plain or countermarked, in the period they belong to. When their weight and diameter is compared to the normal coins, we see that they all have the same standards. Under the circumstances of those days, the precious metal value of the coins are the same as purchase value. The reason of striking coins is to give the public reassurance by providing governmental guarantee. Stamps have a similar purpose. The fact that there are many of these blanks in the first hoard, in which the Hamid-oghullari coins are in majority, and their being very few in number

¹ Perk ve Öztürk 2007, p.103.

² Hinrichs 1997, p.13-14.

³ Ölçer 1982, p.54, coin no. Krmm 30.

BEYLİKLER DÖNEMİNDE ANADOLU'DA KULLANILAN “PUL PARALAR” VE ÜZERLERİNDEKİ DAMGALAR

İlhanlılar'la yapılan Köseadağ savaşıdan sonra Anadolu Selçuklu Devleti'nin gittikçe zayıflaması ve ardından da yıkılmasıyla başlayan süreçte uçlarda kontrolsüz kalan beyler bağımsızlık peşine düşmüşlerdir. İlk dönemlerde, bir taraftan Anadolu'da gittikçe artan İlhanlı baskısı, diğer taraftan Memlûklerin Anadolu üzerindeki emelleri, Beyliklerin varlıklarını sürdürme mücadelelerinde sürekli taraf değiştirmelerine sebep olmuştur. Bu durum, ilk dönemlerde darp edilen Beylik paralarında da etkisini göstermiştir. Genellikle kendi isimlerini paralarına koymaya cesaret edememişler ve İlhanlı ve/veya Memlûk tarzında paralar darp etmişlerdir. Bazen de paralarına birtakım gizli ibareler koyarak kendilerini ifade etmeye çalışmışlardır¹.

Güneybatı Anadolu'da 14.yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilebilecek sikke definelerinde de bu durumu gözlemlemek mümkündür. Bu döneme ait definelerin içerisinde üzerinde herhangi bir darp olmayan boş sikke pulları olduğu gibi, üzerine sadece damga vurulmuş sikke pulları da çıkmaktadır. 1979 ve 1996 yıllarında bölgede çıkan iki definde bu tür sikkelere rastlanmaktadır. 1979 yılında çıkan ve çoğunluğu Hamidoğulları Beyliği'ne ait olan yaklaşık 1600 sikkelik definenin yarısı boş pullardan oluştuğu halde ilgisizlikten dolayı eritilmiştir². 1996 yılında Konya ili, Bozkır ilçesi kırsalında çıkan yaklaşık 8000 sikkeden oluşan diğer definde de bu sikkelerden az miktarda çıkmış ve ikisi boş pul, ikisi de damgalı olmak üzere dört adedi yayınlanmıştır. Bu tip sikkelerden damgalı olan bir tanesi de daha önce Ölçer tarafından yayınlanmıştır³. Yayınlanan bu sikke muhtemelen birinci defineye ait olmalıdır. Pul paralar ve üzerlerindeki damgaları incelerken ciddi bir bölümünü gördüğümüz ikinci define bu konuda yorum yapmamızı kolaylaştırmaktadır.

Darp edilmemiş sikke pullarının boş veya damgalı olarak ait oldukları dönemde para olarak kullanıldıkları şüphesizdir. Bunların ağırlık ve çapları normal sikkelerle karşılaştırıldıklarında aynı standartta oldukları görülmektedir. O günün koşullarında sikkelerin kıymetli maden değeri ile alım değeri aynıdır. Sikke basılmasının sebebi devlet garantisinin sağlanarak, halka güven verilmesi amacını taşımaktadır. Damgaların da buna benzer bir işlevi vardır. Hamidoğulları sikkelerinin yoğun olarak bulunduğu ilk definde bu pullardan bol miktarda çıkması, Karamanoğulları ve Eşrefoğulları sikkelerinin yoğun olarak bulunduğu

¹ Perk ve Öztürk 2007, s.103.

² Hinrichs 1997, s.13-14.

³ Ölçer 1982, s.54, Krmn 30 no'lu sikke.

in the second hoard, in which there are mostly Karamanid and Ashrafid coins and the countermarks on the plain blanks again belonging to both principalities, make us think that these coins had been circulated by Hamid-oghullari. On one side of some plain blanks, a dot in the middle and irregular sequence of dots around is observed. However, when we look at the countermarked blank coins, while we mostly see the dot in the middle, none of them have the dots around. Consequently, when the blank coins mentioned uttered in the other two principalities' market as a result of the commerce relations they should had been given the coin shape by hammering and their validation had been approved by using countermarks. As it is seen on No. 20, 21, 24 and 26, the surface of the coins were filled by using countermarks a few times and maybe tried to be given the image of a normal coin. Another opinion about the coins with more than one countermark is that they might have been stamped with testing purposes after its die was done.

Hinrichs thinks that blank coins are the reaction of the principalities which could not act independently under the pressure of the Ilkhanids in Anatolia⁴. Looking at the common countermarks on the normal coins and blank coins, we understand that these coins were used in the year 718 namely, during the period when the principalities rebelled against the Ilkhanids in Anatolia. However, when the weights of the coins are checked, it is seen that their weight changes between 1.31 and 2.22 g. This shows that blank coins might have been used longer.

Countermarks are also seen on the normal coins of the hoard as much as they are seen on the blanks. The fact that the Ermenak II, donkey and motif II countermarks seen on the coins No. 9, 22 and 26 are not observed on the normal coins of the hoard is thought provoking. If we ignore the countermarks with inscriptions for now, the countermarks with animal figures has a significant place in the mentioned hoard. When the provenance of the hoard, coins with the legible mints and legible countermarks of the hoard are considered, it is possible to think that these countermarks may belong to Alaiye, Karaman-oghullari, Ashraf-oghullari and some of them to Cilician Armenians when looked typologically. The mints we determined can be listed as Alaiye, Beyşehir/Süleymanşehir, Ermenak, Larende, Lu'lu'e, Manavgat and Pazarcık.

When the Seljuq period and the Anatolian art after this period is examined, it is seen that different animal figures, mythological creatures and hunting scenes had been used as decoration elements on the buildings. It is also possible to see some of these animals on the Turkish calendar with twelve animals. Because of its closeness to the place where the hoard had been found, every kind of animal figure from bird to

⁴ See Hinrichs 1997, p.13-14.

ikinci definde ise az miktarda çıkması ve boş pullar üzerindeki mevcut damgaların da yine her iki beyliğe ait olması bu sikkelerin Hamidoğulları tarafından tedavül edildiğini düşündürmektedir. Boş pulların bazılarının bir yüzünde ortada bir nokta ve çevresinde birbirini takip eden düzensiz noktalar görülmektedir. Ancak damga vurulan pullara bakıldığında merkezdeki nokta çoğu zaman görülmesine karşılık, çevredeki noktalar hiçbirinde görülememektedir. Sonuç olarak, söz konusu boş pullar, ticari ilişkiler neticesinde bahsi geçen diğer iki beyliğin topraklarına geldiğinde dövülmek suretiyle sikkeye benzetilmiş, damga vurulmak suretiyle de geçerli olduğu onaylanmış olmalıdır. 20, 21, 24 ve 26 no'lu sikkelerde görülebileceği üzere aynı damga birkaç kez vurulmak suretiyle pulun üstü doldurulmuş, belki de normal sikke görüntüsü verilmeye çalışılmıştır. Aynı damganın pul üzerinde birkaç kez tekrarlanması hususunda diğer bir görüş de bunların damga kalıpları yapıldıktan sonra deneme maksadıyla vurulmuş olabileceğidir.

Konuyla ilgili makalesinde Hinrichs, pul paraların kullanımının Anadolu'da şiddetle hissedilen İlhanlı baskısı altında tam anlamıyla bağımsız hareket edemeyen beyliklerin tepkisel bir davranışı olduğunu düşünmektedir⁴. Normal sikkelerin ve pul paraların üzerindeki ortak damgalardan yola çıkarak, bu paraların tam da Anadolu'da İlhanlılar'a karşı beyliklerin ayaklandığı 718 yılında kullanıldığını tespit etmektedir. Ancak sikkelerin ağırlıklarına bakıldığında, 1.31 ila 2.22 gram arasında değişen değerlerde olduğu görülecektir. Bu da pul paraların daha uzun süre kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir.

Damgalar boş pullar üzerinde olduğu kadar defindeki normal sikkeler üzerinde de sıkça görülmektedir. 9, 22 ve 26 no'lu sikkelerin üzerinde görülen Ermenak II, eşek ve motif II damgalarının definde çıkan normal sikkeler üzerinde görülmemesi düşündürücüdür. Yazılı olan damgaları şimdilik bir kenara bırakırsak, hayvan figürlü damgalar sözkonusu definde önemli bir yer teşkil etmektedirler. Hangi beyliğin vurduğu belli olmayan bu damgalar definenin çıkış yeri, darp yeri okunabilen sikkeler ve okunabilen yazılı damgalar göz önüne alındığında Alaiye, Karamanoğulları ve Eşrefoğulları tarafından vurulmuş olmalıdırlar. Tespit edebildiğimiz darp yerleri Alaiye, Beyşehir/Süleymanşehir, Ermenak, Larende, Lu'lu'e, Manavgat ve Pazarcık olarak sıralanabilir.

Selçuklu dönemi ve sonrasındaki Anadolu sanatı incelendiğinde yapılarda süsleme elemanı olarak değişik hayvan figürlerinin, mitolojik yaratıkların ve av sahnelerinin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca oniki hayvanlı Türk takviminde de bu hayvanların bazılarını rastlamak mümkündür. Sözkonusu definenin çıkış yerine de yakınlığı dolayısıyla Beyşehir Gölü kıyısındaki Kubad Abad Sarayı'nın kalıntılarında çıkarılan çini ve duvar süslemelerinde kuştan eşeğe varıncaya kadar her

⁴ Bkz.Hinrichs 1997, s.13-14.

donkey is observed on the tiles and wall ornaments found within the remains of Kubad Abad Palace along the lake Beyşehir⁵. Researches conducted about the matter prove that these figures had been made under the influence of Shamanist traditions before Islamism namely, the Central Asian nomadic culture.

Although we do not ignore these kinds of effects, our opinion is that the rulers, who could not dare to strike their own names on the coins during that unsettled political situation, used the animal figures and geometric designs on the countermarks. In this way, they have symbolized their own names or the name of the clan they belong to, and sometimes in more complicated situations, the names of the cities.

We do not see these countermarks on the coins of Hamid-oghullari. Nearly all the countermarks with inscriptions carry the names of Ashrafid and Karamanid begs and belong to the cities in their sovereign base area. We think that they were acting together about the mint of coins. Consequently, we are in the opinion that these countermarks were mainly used by Ashrafid and Karamanid principalities.

The first principality in Anatolia that ventured to inscribe the name of a Beg on their money is Karaman-oghullari. On a Mamluk style coin, struck at Ermenak before the year 716, the name of Badr al-Din Ibrahim Beg under the title of amir al-umara is observed⁶. Nearly ten years later, on an Ilkhanid style silver coin the name of Ashrafid Sulayman Beg can clearly be read⁷. This coin which was minted during a period when Timurtash was scourging the rebellious begs in Anatolia, is most likely to be one of the reasons of Ashrafid principality's early disappearance from the history. In the year AH 726/1326, the Ilkhanid army under the command of Timurtash went to Beyşehir and Sulayman Beg, the last ruler of Ashrafids, was drowned in Beyşehir Lake. We are in the opinion that the countermarks on the coins around these times also reflect Ashrafid Principality's attitude to Ilkhanids in a similar way. The most common countermarks with inscriptions belong to Ashrafid rulers such as Mubarizi, al-Mubarizi, Mehmed and to the cities under their control such as Akşehir, Beyşehir and Süleymanşehir. From the Karamanid countermarks, we see Badr bin Karaman less than the above mentioned ones and we see Alaiye, Ermenak and Larende countermarks very few. The reason why Karaman-oghullari continued their existence in spite of this attack may be their being cautious.

⁵ Tiles of Kubad Abad Palace is currently on display in Konya Karatay museum.

⁶ Hinrichs 1999, p.9-10. On the coin no.5 struck in the name of Malik al-Nasir, Sultan of Mamluk at Ermenak the name Badr al-Din can easily be read.

⁷ Album 1998, p.64, A1267, the 726 dated coin on which the name of Sulayman Beg is inscribed (Ebu Said, Type C). In our opinion the date of this coin might have been read incorrectly. The coin is in the collection of Tübingen University and its date is read as 724.

türlü hayvan figürünün bol miktarda kullanıldığı görülebilir⁵. Konuyla ilgili olarak yapılan araştırmalar bu figürlerin İslamiyet öncesi Şaman geleneklerinin, dolayısıyla Orta Asya göçebe kültürünün etkisiyle yapıldığını ortaya koymaktadır.

Bu tür etkileri göz ardı etmemekle birlikte bizim düşüncemiz bu hayvan figürleri ve geometrik desenlerin zaten oldukça karışık olan siyasi ortamda paralarının üzerine kendi isimlerini yazdırmaya cesaret edemeyen beylerin, kendi isimlerini veya bağlı buldukları boyu, zaman zaman daha da kritik durumlarda şehir isimlerini de sembolize ederek damga olarak kullandıkları yönündedir.

Hamidoğulları'na ait paralarda bu damgaların pek görülmeşi ve yazılı damgaların hemen hemen tamamının Eşrefoğlu ve Karamanoğlu beylerinin isimlerini taşıması ve onların egemenlik bölgesindeki şehirlere ait olması ve her iki beyliğin de sikke darbında birlikte hareket ettikleri düşüncesiyle bu damgaların daha çok Eşrefoğulları ve Karamanoğulları tarafından kullanıldığını kanıslındayız.

Anadolu'da paraları üzerine bey adını yazmaya cesaret edebilen bilinen ilk beylik Karamanoğulları'dır. Ermenek'te 716 yılından önce darp edilmiş Memlûk tarzı bir sikkede emir el-ümara ünvanı altında Bedreddin İbrahim Bey'in ismi görülmektedir⁶. Bundan yaklaşık on yıl sonra İlhanlı tarzı bir gümüş sikkede Eşrefoğlu Süleyman Bey'in adı açık bir şekilde okunabilmektedir⁷. Timurtaş'ın Anadolu'daki asi beyleri acımasızca cezalandırdığı bir sırada darp edilmiş olan bu sikke, büyük bir olasılıkla Eşrefoğlu Beyliği'nin tarih sahnesinden erken silinmesinin sebeplerinden biri olmuştur. h.726/1326 tarihinde Timurtaş komutasındaki İlhanlı ordusu Beyşehir'e girmiş ve son Eşrefoğlu beyi olan Süleyman, Beyşehir Gölü'nde boğdurularak öldürülmüştür. Yaklaşık aynı dönemde sikkeler üzerine vurulan damgaların da, benzer bir şekilde Eşrefoğulları'nın İlhanlılar'a karşı olan bu tavrını yansıttığı kanıslındayız. En çok rastlanan yazılı damgalar Mübarizi, el-Mübarizi, Mehmed gibi Eşrefoğlu beylerine ve Akşehir, Beyşehir, Süleymanşehir gibi onların egemenlik bölgesindeki şehirlere aittir. Karamanoğulları'na ait damgalardan Bedr bin Karaman'a yukarıdakilere göre nispeten daha az rastlanmakla birlikte Alaiye, Ermenak ve Larende damgaları oldukça az görülmektedir. Belki de daha tedbirli davrandıkları için Karamanoğulları bu saldırı neticesinde varlıklarını sürdürebilme imkânı bulmuşlardır.

⁵ Kubad Abad Sarayı çinileri şu anda Konya Karatay müzesinde sergilenmektedir.

⁶ Hinrichs 1999, s.9-10. Memlûk sultanı Melik el-Nasır adına Ermenak'ta darp edilmiş olan 5 no'lu sikkede Bedreddin ismi açık bir şekilde okunmaktadır.

⁷ Album 1998, s.64, A1267, üzerinde Süleyman Bey'in kendi adı bulunan 726 tarihli sikke (Ebu Said, Tip C). Kanımızca bu sikkenin tarihi yanlış okunmuş olmalıdır. Sikke bugün Tübingen Üniversitesi koleksiyonunda olup, tarihi 724 olarak okunmaktadır.

We have determined 45 different countermarks and 92 different dies of these countermarks belonging to this hoard until today. We are aware of the existence of many other countermarks which we have not seen yet. The countermarks used in Anatolia during the 14th century are a study subject all by themselves. We have examined the countermarks observed on blank coins in this article. We are in the opinion that a more comprehensive study on this subject will be important for the history of the Anatolian principalities and Numismatics.

COUNTERMARKS

Countermarks with inscriptions

Countermarks with religious phrase

1) *al-manna lillah*⁸

Φ6.5mm

Religious inscriptions as *al-'azama lillah*, *al-mulk lillah* and *el-manna lillah* had been used on the coins in the period of Seljuqs and the principality period after them. The inscription *al-manna lillah* was started to be used with the 2nd reign of Kaykhusraw I during the Seljuq's period and widely seen on the coins after Qilij Arslan IV⁹. We see the inscription *al-manna lillah* on the coins minted by the pretender Seljuq Sultan named Jimri during the years AH 675 and 676 in Konya who came to the throne after a rebellion attempt of Karaman-oghullari¹⁰. In addition, the fact that we see the same inscription on a coin struck at Süleymanşehir in the name of Seljuq Sultan 'Ala al-Din Kayqubad III in the year AH 699¹¹ is interesting for a later dated sample. It is known that these kinds of religious inscriptions are the *tevkis*¹² of Sultans¹³. The principality, which most used these religious inscriptions on its coins is Karaman-

⁸ Ölçer 1982, on the coins no. Krmn 33 and 34, there is the inscription *al-minna lillah*. Although Ölçer thinks that this countermark was used after 730 h., when looked at the dates on the coins, they must had been used at an earlier date.

⁹ See Hinrichs 1992, p.55-59.

¹⁰ Artuk 1993, p.287-296.

¹¹ Yapı Kredi 1994, 2nd book, coin no. 91.

¹² *Tevki* is one of the Sultanate signs and corresponds to a symbol or signature showing the behest and approval of the Sultan. It sometimes was used as Sultan's signature.

¹³ Merçil 2007, p. 228-229.

Bugüne kadar sözkonusu defineye ait ulaşabildiğimiz 45 ayrı damga ve bunlara ait toplam 92 ayrı kalıp tespit edebildik. Henüz göremediğimiz daha birçok damga olduğunu bilmekteyiz. 14. yüzyılda Anadolu'da kullanılan damgalar başlı başına bir çalışma konusu olup, bu makalede pul paralar üzerinde görülen damgalar incelenmeye çalışılmıştır. Bu konuda yapılacak olan daha geniş kapsamlı çalışmalar Anadolu Beylikleri tarihi ve nümismatik açıdan önemli olacaktır.

DAMGALAR

Yazılı damgalar

Dini ibareli damgalar

1) el-minnetu lillâh⁸

Φ6.5mm

El-azametu lillâh, el-mulku lillâh ve el-minnetu lillâh dini ibareleri Selçuklu ve sonrasındaki Beylikler döneminde sikkeler üzerinde kullanılmışlardır. El-minnetu lillâh ibaresi, Selçuklu döneminde I.Keyhüsrev'in 2.saltanatı ile kullanılmaya başlanmış ve IV.Kılıç Arslan'dan sonra sikkeler üzerinde sıklıkla görülmüştür⁹. Karamanoğulları'nın başrolde oldukları bir isyan girişimi sonrası tahta geçen sahte Selçuklu Sultanı Cimri'nin h.675 ve 676 yıllarında Konya'da darp ettirdiği sikkelerinde de el-minnetu lillâh ibaresi görülmektedir¹⁰. Yine Selçuklu Sultanı III.Alaeddin Keykubad adına h.699 yılında Süleymanşehir'de darp edilen bir sikkede¹¹ aynı ibarenin olması geç tarihli bir örnek olarak özellikle ilgi çekicidir. Bu gibi dini ibarelerin sultanların tevkî'leri¹² olduğu bilinmektedir¹³. Sikkelerinde dini ibarelere en çok yer veren beylik Karamanoğulları'dır. Eşrefoğulları'na ait çok az

⁸ Ölçer 1982, Krmn 33 ve 34 no'lu sikkeler üzerinde *el-minnetu lillâh* damgası bulunmaktadır. Ölçer bu damganın h.730 tarihinden sonra kullanıldığını düşünmekteyse de üzerinde görülen sikkelerin tarihlerine bakıldığında daha erken bir tarihte kullanılmış olmalıdır.

⁹ Bkz. Hinrichs 1992, s.55-59.

¹⁰ Artuk 1993, s.287-296.

¹¹ Yapı Kredi 1994, 2. kitap, 91 no'lu sikke.

¹² Tevkî' hükümdarlık alâmetlerinden olup, hükümdarın irade ve muvafakatını gösteren bir sembol veya imzaya denk düşmektedir. Bazen tuğra ile aynı anlamda da kullanılmaktadır.

¹³ Merçil 2007, s.228-229.

oghullari. Ashraf-oghullari has very few coins known¹⁴. However, these coins are typologically similar to the coins of Karaman-oghullari. The inscription **al-mulk lillah** often been used on the coins of Ashraf-oghullari and especially on the coins of Karaman-oghullari in the same period. Based on the information above we think that this countermark had also been used by Karaman-oghullari or Ashraf-oghullari. This countermark with the circular die has different variations used in the same area in the later dates. The same inscription had also been used as inscribed in an eye shaped die on the Eretnid coins at the later periods¹⁵.

Countermarks with the ruler's name

2) **Badr bin Qaraman**¹⁶

Φ6.5 mm

This countermark with the circular die belongs to Karamanid Badr al-Din Mahmud (1300-1312) and/or his son Badr al-Din Ibrahim (1st reign 1318-1332)¹⁷. In fact, the accession dates and the reign periods of them are not specifically known. It is known that both of the laqabs Badr al-Din and al-Badri were used by Badr al-Din Mahmud¹⁸. According to Neşri, since the continuance of the dynasty after Mehmed Beg had been provided by the descendants of Mahmud Beg, 'Al-i Badri had been written on the Karamanid ruler's tevki¹⁹. The countermark **al-Badri** is also observed on a few normal coins. Ibrahim Beg I also had the laqab of Badr al-Din like his father. Which of these rulers, the sultanate dates of which are very close to each other used this countermark, is not specific. However, according to the epigraphs, they are more likely to have been used by Badr al-Din Mahmud, Qaraman Beg's son. We have determined three different kinds, one of which has a square die.

¹⁴ There is no comprehensive publication about the Ashrafid coinage. In İzmirlier 2003, p.61-65, the coins struck at Beyşehir belonging to Sulayman II were assorted.

¹⁵ Perk ve Öztürk 2008, p.169.

¹⁶ Ölçer 1982, on the coins no. Krnmn 26, 27, 28, 29, 30, 31 there is the countermark **Badr bin Qaraman**; İzmirlier 1999, on p.5-22, it is stated that this countermark seen on the A type dirhams of Abu Sa'id dated 716 can also had been used by Badr al-Din Ibrahim Beg.

¹⁷ See Zachariadou 1999, p. 261-270. Referring to a note on a codex, the author of the article thinks that Ibrahim Beg I became the amir of Konya at November 13, 1318.

¹⁸ See Tekindağ 1947, p.38.

¹⁹ Neşri 1987, p.49.

sayıda sikke bilinmektedir¹⁴. Ancak bilinen sikkeleri Karamanoğulları Beyliği sikkeleri ile tipolojik benzerlikler göstermektedir. Söz konusu dönemde Eşrefoğulları'na ait bazı sikkelerde ve özellikle Karamanoğulları sikkelerinin üzerinde **el-mulku lillâh** ibaresi sıkça kullanılmıştır. Bu verilerden yola çıkarak bu damganın da Karamanoğulları veya Eşrefoğulları tarafından kullanıldığını düşünmekteyiz. Dairesel kalıplı olan bu damganın daha geç tarihlerde yine aynı bölgede kullanılmış başka örnekleri de vardır. Biraz daha geç bir dönemde Eratnalılar'ın sikkeleri üzerinde de göz şeklinde bir kalıba kazınmış olarak aynı ibare damga olarak kullanılmıştır¹⁵.

Hükümdar ismi yazan damgalar

2) Bedr bin Karaman¹⁶

Φ6.5 mm

Dairesel kalıba sahip olan bu damga Karamanoğlu Bedreddin Mahmud (1300-1312) ve/veya oğlu Bedreddin İbrahim'e (1. saltanatı 1318-1332)¹⁷ aittir. Aslında her ikisinin de tahta çıkış tarihleri ve saltanat süreleri belirsizdir. Lakabı Bedreddin olan Mahmud Bey'in el-Bedrî mahlasını da kullandığı bilinmektedir¹⁸. Neşri'ye göre Mehmed Bey'den sonra devletin devamı Mahmud Bey'in soyundan gelenler tarafından sağlandığı için Karaman hükümdarları tevkî'lerinde Âl-i Bedrî yazarlardı¹⁹. Normal sikkeler üzerinde az miktarda üçgen kalıp içerisinde **el-Bedrî** damgası da görülmektedir. Yine I. İbrahim Bey de babası gibi Bedreddin lakabını almıştır. Saltanat tarihleri birbirine çok yakın olan bu iki isimden hangisinin bu damgayı kullandığı belirsizse de kitabelere göre Karaman Bey'in oğlu olan Bedreddin Mahmud'un kullanmış olması daha kuvvetli bir ihtimaldir. Bir tanesinin kalıbı kare olmak üzere toplam üç ayrı çeşidini tespit ettik.

¹⁴ Eşrefoğulları sikkeleri ile ilgili kapsamlı bir yayın bulunmamaktadır. İzmirlier 2003, s.61-65'de II.Süleyman'a ait Beyşehir darplı sikkeleri tasnif etmiştir.

¹⁵ Perk ve Öztürk 2008, s.169.

¹⁶ Ölçer 1982, Krn 26, 27, 28, 29, 30, 31 no'lu sikkeler üzerinde **Bedr bin Karaman** damgası bulunmaktadır; İzmirlier 1999, s.5-22'de 716 yılına tarihlenebilecek Ebu Said'in A tipi dirhemlerinde rastlanan bu damganın, Bedreddin İbrahim Bey tarafından da kullanılmış olabileceğini belirtmektedir.

¹⁷ Bkz. Zachariadou 1999, s.261-270. Makalenin yazarı, bir kodeks üzerindeki nota dayanarak I.İbrahim Bey'in 13 Şubat 1318'de Konya'da emir olduğunu düşünmektedir.

¹⁸ Bkz. Tekindağ 1947, s.38.

¹⁹ Neşri 1987, s.49.

3) Mehmed

6x5 mm

The countermark **Mehmed** is observed on the coins together with the countermarks of Ashraf-oghullari. When we consider the periods of the coins and their areas, they must belong to Ashraf-oghlu Mubariz al-Din Mehmed Beg (AH 702-720 / 1302-1320)²⁰. This countermark which has an elliptic die has also two different kinds with circular die.

4) Mubarizi

7.5x5 mm

This countermark had been applied on the coins by Ashraf-oghlu Mehmed Beg whose laqab was Mubariz al-Din. There is also another countermark with the elliptic die on which the same laqab is used as **al-Mubarizi**.

Countermarks with city names

5) Aqshahir²¹

5x5 mm

a

6x6 mm

b

6x6 mm

c

These are the countermarks which are most observed on the coins together with the countermark of **Sulaymanshahir**. The city is still called with the same name today. According to Aflaki, during the period of Arif Chelebi (died AH 719 / 1319) Hodja Kamereddin Naib, subject to Ashrafids, was commanding the city²². Therefore, the countermark must also belong to Ashraf-oghullari. There is a script under the countermark which can be interpreted as the number 8. From the numerous dies showing small differences one of which is circular and the rest are

²⁰ Uzunçarşılı 1988, p.59-60.

²¹ In İzmirlier 1999/2, it is stated that this countermark might be used between the years 708-724.

²² Eflâki 1987, p.208.

3) Mehmed

6x5 mm

Mehmed damgası sikkeler üzerinde Eşrefoğulları'na ait damgalarla bir arada da görülmektedir. Sikkelerin dönemi ve ait oldukları bölge göz önüne alındığında Eşrefoğlu Mübarizüddin Mehmed Bey'e (h.702-720 / 1302-1320)²⁰ ait olmalıdır. Eliptik kalıba sahip olan bu damganın dairesel kalıplı iki farklı çeşidi daha vardır.

4) Mübarizi

7.5x5 mm

Lakabı Mübarizüddin olan Eşrefoğlu Mehmed Bey tarafından sikkeler üzerine uygulattırılmış olmalıdır. Aynı mahlasın **el-Mübarizi** şeklinde kullanıldığı yine eliptik kalıplı başka bir damga daha vardır.

Şehir ismi yazan damgalar

5) Akşehir²¹

5x5 mm

a

6x6 mm

b

6x6 mm

c

Süleymanşehir damgasıyla birlikte sikkeler üzerinde en çok görülen damgadır. Şehir bugün de aynı isimle anılmaktadır. Eflâkî'ye göre Arif Çelebi (ölümü h.719 / 1319) zamanında şehrin hakimi Hoca Kamereddin Nâib olup, kendisi Eşrefoğlu'na tabidir²². Dolayısıyla damga da Eşrefoğulları'na ait olmalıdır. Damganın altında 8 rakamı olarak yorumlanabilecek bir yazı daha vardır. Küçük farklılıklar gösteren biri dairesel, diğerleri sekizgen tespit edebildiğimiz birçok kalıptan sadece birisinde Akşehir'in altında 8 rakamı görülmemektedir. Bugüne kadar 8

²⁰ Uzunçarşılı 1988, s.59-60.

²¹ İzmirlier 1999/2'de bu damganın 708-724 yılları arasında kullanılmış olabileceğini belirtmiştir.

²² Eflâkî 1987, s.208.

octagonal, on the only one coin we do not see the number 8 under Akşehir. It is still uncertain whether this sign interpreted as the number 8 up to now is really a number or not.

6) **Bekshahir**

8x6 mm

a

7x6 mm

b

The name of the city which was the capital of Ashraf-oghullari is also the same today. Beyşehir, the actual name of the city, started to be mentioned as Süleymanşehir after the death of Ashraf-oghlu Sulayman Beg (died AH 702 / 1302)²³. The name Süleymanşehir has been determined as a mint on the 699 and 709 dated coins²⁴. In addition, the countermarks **Bekshahir** and **Sulaymanshahir** can also be observed together on the same coin. Consequently, it will not be incorrect to assume that both names had been used for the city in the same period. The countermark **Bekshahir** has also one more kind we have determined with the elliptic die.

7) **Armanak I**

Φ7 mm

This is one of the three cities which had been the capital of Karamanids besides Larende and Konya. We have also determined two more kinds of this countermark in circular die.

8) **Armanak II**

6x6 mm

On this octagonal countermark we could not read the script over the word Ermenak. This countermark is not observed on the normal coins.

²³ Uzunçarşılı 1988, p.59.

²⁴ İzmirlier 2003, p.63.

rakamı olarak yorumlanan bu işaretin rakam olduğu ise oldukça şüphelidir.

6) Beyşehir

8x6 mm

a

7x6 mm

b

Eşrefoğulları'nın başkenti olan şehrin ismi bugün de aynıdır. Şehrin esas ismi olan Beyşehir, Eşrefoğlu Süleyman Bey'le (ölümü h.702 / 1302)²³ birlikte Süleymanşehir olarak da anılmaya başlanmıştır. Süleymanşehir adı darp yeri olarak 699 ve 709 tarihli sikkeler üzerinde tespit edilmiştir²⁴. Ayrıca, **Beyşehir** ve **Süleymanşehir** damgaları aynı sikke üzerinde yan yana görülebilmektedir. Dolayısıyla aynı dönemde her iki ismin de şehir için kullanıldığını varsaymak pek yanlış olmaz. **Beyşehir** damgasının tespit edebildiğimiz yine eliptik kalıplı bir çeşidi daha vardır.

7) Ermenak I

Φ7 mm

Larende ve Konya'yla birlikte Karamanoğulları Beyliği'ne başkentlik yapmış üç şehirden birisidir. Bu damganın küçük farklılıklar gösteren dairesel kalıplı iki çeşidini daha tespit ettik.

8) Ermenak II

6x6 mm

Sekizgen kalıba sahip olan bu damgada Ermenak kelimesinin üstündeki yazı tarafımızdan okunamamıştır. Bu damga normal sikkeler üzerinde görülmemektedir.

²³ Uzunçarşılı 1988, s.59.

²⁴ İzmirlier 2003, s.63.

9) **Laranda**

Φ8.5 mm

The current name of the city is Karaman. This countermark with the circular die is rarely seen.

10) **Sulaymanshahir**²⁵

8x6 mm

As mentioned above, Süleymanşehir is the other name of Beyşehir. This is one of the most common countermarks. It has various kinds, we determined some of which have circular die.

Undetermined countermarks

11) **Undetermined**

Φ6.5 mm

We saw three different kinds of this countermark in a circular die, which we could not read.

²⁵ In İzmirlier 1999/2, it is stated that this countermark with the elliptic die might be used between the years 710-719.

9) Larende

Φ8.5 mm

Şehrin güncel ismi Karaman'dır. Dairesel bir kalıba sahip olan bu damga çok az görülmektedir.

10) Süleymanşehir²⁵

8x6 mm

Yukarıda bahsettiğimiz gibi Beyşehir'in diğer bir ismi de Süleymanşehir'dir. En çok görülen damgalardan birisidir. Bir kısmı dairese kalıplı olmak üzere tespit edebildiğimiz birçok çeşidi vardır.

Okunamayan damgalar

11) Belirsiz

Φ6.5 mm

Dairesel kalıplı üç farklı çeşidini gördüğümüz bu damga tarafımızdan okunamamıştır.

²⁵ İzmirlier 1999/2'de eliptik kalıplı bu damganın 710-719 yılları arasında kullanılmış olabileceğini belirtmiştir.

Countermarks with figures

Goat, deer or gazelle

12) Goat, deer or gazelle I

Φ8 mm

This countermark has also three different kinds as starred, dotted in a different way and in a circular frame all of which have circular die. Its differential characteristic is that the animal over do not have the horn when compared to the next countermark. It is known that the wild goat and deer were the symbols of the Turkish dynasties in the previous periods²⁶. Tiles with the goat figure are also observed in Kubad Abad²⁷. When we look at the countermarks, the figures are not clearly understood since they were fitted in a very small area. These figures can also be a deer or gazelle as well as a goat. Considering that male goat is called as teke in Turkish language, it is thought that this coin might be used by principality of Teke, which was under the rule of Hamid-oghullari, therefore it should had been minted around Antalya²⁸. Although Evliya Chelebi states that the name teke comes from the goat, we should not ignore the fact but there are still discussions about the origin of the word teke, which gave its name to the principality²⁹. In addition, these countermarks have not been observed on the coins of Hamid-oghullari³⁰.

²⁶ Esin 2001, p.88-89.

²⁷ Arık 2000, p.112, pictures no.143 and 144.

²⁸ Hinrichs 1997, p.13-14.

²⁹ For more information about history of the area and Teke-oghullari see Tekindağ 1977, p.55-83.

³⁰ For Hamid-oghullari principality's coins see. İzmirlier 1999/1.

Figürlü damgalar

Keçi, geyik veya ceylan

12) Keçi, geyik veya ceylan I

Φ8 mm

Bu damganın hepsi dairesel kalıplı olan yıldızlı, farklı tip noktalı ve dairesel çerçeve içinde olan üç ayrı çeşidi daha var. Ayırt edici özelliği ise bir sonraki damgayla karşılaştırıldığında üzerindeki hayvanın boynuzunun olmamasıdır. Türklerde daha önceki dönemlerde dağ keçisi ve geyiğin bir dönem hükümdar sülalesinin damgası olduğu bilinmektedir²⁶. Kubad Abad'da da üzerinde keçi figürü olan çinilere rastlanmaktadır²⁷. Damgalara baktığımızda, figürlerin çok küçük bir alana sığdırmak zorunda kalındığından dolayı bu hayvanların cinsi tam olarak anlaşılamamaktadır. Bu figürlerin, keçi olabileceği gibi geyik veya ceylan olma olasılıkları da vardır. Erkek keçinin Türkçe'deki karşılığı olan teke kelimesinden yola çıkarak bu damganın Hamidoğulları'nın bir kolu olan Teke Beyliği tarafından kullanıldığı, dolayısıyla Antalya taraflarında vurulmuş olması gerektiğini düşünülmektedir²⁸. Evliya Çelebi teke isminin keçiden geldiğini söylemesi bu tezi destekliyorsa da bu iddiaya temkinli yaklaşmak gerekir. Beyliğe adını veren teke kelimesinin kökeni konusunda tartışma vardır²⁹. Nitekim Hamidoğulları'nın kendilerine ait sikkeler üzerinde bu damgalara hiç rastlanmamıştır³⁰.

²⁶ Esin 2001, s.88-89.

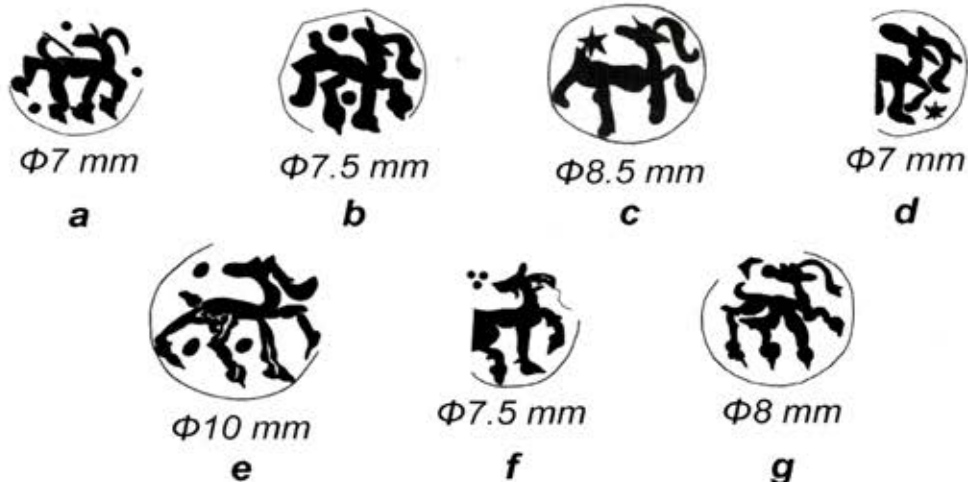
²⁷ Arık 2000, s.112, 143 ve 144 no'lu resimler.

²⁸ Hinrichs 1997, s.13-14.

²⁹ Bölgenin tarihi ve Teke-oğulları hakkında detaylı bilgi için bkz. Tekindağ 1977, s.55-83.

³⁰ Hamidoğulları Beyliği sikkeleri için bkz. İzmirli 1999/1.

13) Goat, deer or gazelle II

This type all of which has a circular die has many different variations. Horns can easily be seen on this kind.

Donkey or mule

14) Donkey or mule

8x6.5 mm

It is thought that the animal on this countermark can be mule, since it was a very valuable animal in those times³¹. By whom and for what purposes the figure of donkey or mule were used on the coins is not known. When we look at the history of Akşehir, we should not overlook that the donkey figure was also used in very old times and the anecdotes about Nasreddin Hodja and his donkey are still popular. Moreover, Akşehir countermarks are the ones which are observed most and have the most variety within countermarks with inscriptions. Again on Kubad Abad tiles³² and on the Seljuq period Aspendos tiles³³, it is possible to see the donkey figure. However, donkey is a figure which is rarely observed on the countermarks and the architectural decorations used in the same period.

³¹ Hinrichs 2000, p.61.

³² Arık 2000, p.116, picture 149.

³³ Okay 1985, Lev.5, pictures 8-12.

13) Keçi, geyik veya ceylan II

Φ7 mm

a

Φ7.5 mm

b

Φ8.5 mm

c

Φ7 mm

d

Φ10 mm

e

Φ7.5 mm

f

Φ8 mm

g

Hepsi dairesel kalıplı olan bu tipin, biri dairesel çerçeve içinde olmak üzere birçok farklı çeşidi vardır. Bu tipte boynuzlar açıkça seçilebilmektedir.

Eşek veya katır

14) Eşek veya katır

8x6.5 mm

Zamanında kıymetli bir hayvan olduğu için bu damgadaki hayvanın katır olabileceği de düşünülmektedir³¹. Eşek veya katır figürünün kimler tarafından ne maksatla sikkeler üzerinde kullanıldığı ise bilinmemektedir. Akşehir'in tarihine bakıldığında eşek figürünün çok eski zamanlarda dahi kullanıldığı, hatta Nasreddin Hoca ve eşiğiyle ilgili fıkraların hala çok popüler olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Üstelik yazılı damgalar içinde Akşehir damgası en çok varyasyona sahip olan ve en çok görülen damgalardan birisidir. Yine Kubad Abad çinilerinde³² ve Selçuklu dönemi Aspendos çinilerinde³³ eşek figürüne rastlamak mümkündür. Ancak, hem damgalar üzerinde, hem de aynı dönemde kullanılmış olan yapı elemanlarında eşek oldukça az görülen bir figürdür.

³¹ Hinrichs 2000, s.61.

³² Arık 2000, s.116, resim 149.

³³ Okay 1985, Lev.5, resim 8-12.

15) Donkey

Φ7.5 mm

This figure is certainly a donkey and not observed on the normal coins.

Lion or leopard

16) Lion or leopard

Φ7.5 mm

a

Φ7 mm

b

Φ7.5 mm

c

Φ7 mm

d

The lion countermark has very different variations used in the same period, all of which have a circular die. Except one or two figures turned left, we generally see them turned right. There are also different kinds of countermarks on which one leg of the animal is up and head is looking back, which is more likely to be a dog instead of a lion. However, we do not see these on the blank coins. This countermark must had been used by Karaman-oghullari, neighbour of the Mamluks. As it is known, the lion figure, observed on the Mamluk coins minted during the period of Baybars (1260-1277)³⁴, was also used on the coins minted in the cities of Karamanids during the 3rd reign of Mamluk Sultan al-Nasir Nasir al-Din Muhammad (1310-1341)³⁵. There is unquestionable effect of Mamluks on the mentioned coins.

³⁴ Balog 1964, between the pages 85-106.

³⁵ İzmirlier 1999/2, p.5 - 22.

15) Eşek

Φ7.5 mm

Bu damganın eşek olduğu şüphesizdir ve normal sikkeler üzerinde görülmemektedir.

Aslan veya pars

16) Aslan veya pars

Φ7.5 mm

a

Φ7 mm

b

Φ7.5 mm

c

Φ7 mm

d

Aslan damgasının aynı dönemde kullanılmış, hepsinin kalıbı dairesel olan birçok varyasyonu vardır. Sola doğru bakan bir ikisi hariç genelde aslan sağa doğru bakmaktadır. Hayvanın bir ayağının yukarıda ve kafasının geriye doğru baktığı, aslandan ziyade köpeğe benzeyen daha farklı tipte damgalar da vardır. Ancak bunlar pul paralar üzerinde görülmemektedir. Bu damga Memlûkler'le komşu ve zaman zaman da onlara tabi olan Karamanoğulları tarafından kullanılmış olmalıdır. Bilindiği gibi Baybars döneminde (1260-1277) darp edilen Memlûk sikkelerinde görülen aslan figürü³⁴, yine Memlûk Sultanı el-Nasır Nasıreddin Muhammed'in 3.saltanatı (1310-1341) esnasında Karamanoğlu şehirlerinde onun adına darp edilen sikkelerde de kullanılmıştır³⁵. Sözkonusu sikkelerde tartışılmaz bir Memlûk etkisi vardır.

³⁴ Balog 1964, 85-106. sayfalar arası.

³⁵ İzmirli 1999/2, s.5-22.

Countermarks with motifs

17) Motif I

Φ8 mm

Although they are seen less than animal figures, the motifs with geometric designs as shown above or formless designs had also been used on the countermarks. Prosperity knot and Solomon's seal can be considered as one of these. Like the figured countermarks, it has not yet been clarified that by which principality these had been used and what they symbolize.

18) Motif II

7 mm

This motif looking like a flower and very different from the others is only observed on the coin stamp No.26. The shape of its die is the same with the stamp.

Motifli damgalar

17) Motif I

$\Phi 8 \text{ mm}$

Hayvan figürlerinden daha az görülmekle birlikte yukarıdaki gibi düzenli geometrik desenli veya düzensiz motifler de damgalarda kullanılmıştır. Saadet düğümü ve mührü Süleyman da bunlar arasında sayılabilir. Figürlü damgalar gibi bunların da hangi beylikler tarafından kullanıldığı ve neyi sembolize ettikleri bugüne kadar açıklığa kavuşmamıştır.

18) Motif II

7 mm

Diğerlerinden çok farklı olan ve çiçeğe benzeyen bu motif sadece 26 no'lu sikke pulunda görülmektedir. Kalıbının şekli damgayla aynıdır.

SİKKELER / COINS

1

Ağırlık / Weight

1.75 gr

Boş sikke pulu / Blank coin
HPM arş.

Çap / Diameter

22/23 mm

2

Ağırlık / Weight

2.22 gr

Boş sikke pulu / Blank coin
YKM kol. env. 8675cö

Çap / Diameter

25 mm

3

Ağırlık / Weight

1.78 gr

Boş sikke pulu / Blank coin
Ö kol.

Çap / Diameter

22.2/23.6 mm

4

Ağırlık / Weight

1.83 gr

Boş sikke pulu / Blank coin
JCH kol.³⁷

Çap / Diameter

22/24 mm

5

Ağırlık / Weight

1.67 gr

Boş sikke pulu / Blank coin
JCH kol.³⁶

Çap / Diameter

23 mm

³⁶Hinrichs 1997, s./p.13-14.

³⁷Hinrichs 1997, s./p.13-14.

6

Ağırlık / Weight

1.90 gr

Çap / Diameter

26 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

CÖ Krmn30³⁸

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Bedr bin Karaman / Badr bin Qaraman, 2-Keçi, geyik veya ceylan **llc** / Goat, deer or gazelle **llc**

7

Ağırlık / Weight

1.90 gr

Çap / Diameter

25/26 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-el-Minnetu lillâh / al-manna lillah, 2-Beyşehir **b** / Bekshahir **b**, 3-Süleymanşehir / Sulaymanshahir, 4-Motif **I**

8

Ağırlık / Weight

2.20 gr

Çap / Diameter

24 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Mehmed, 2-Akşehir **c** / Aqshahir **c**

³⁸ Ölçer 1982, s.54, Krmn 30 no'lu sikke. / Ölçer 1982, p.54, coin no.Krmn 30.

9

Ağırlık / Weight

1.65 gr

Çap / Diameter

21/24 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Mübarizi, 2-Akşehir **b** / Aqshahir **b**, 3-Beyşehir **a** / Bekshahir **a**,
4-Ermenak **II** / Armanak **II**, 5-Süleymanşehir / Sulaymanshahir

10

Ağırlık / Weight

1.98 gr

Çap / Diameter

23.5/26 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Akşehir **a** / Aqshahir **a**

11

Ağırlık / Weight

2.00 gr

Çap / Diameter

24/25 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Ermenak **I** / Armanak **I**, 2-Keçi, geyik veya ceylan **IIb** / Goat,
deer or gazelle **IIb**

12

Ağırlık / Weight

1.91 gr

Çap / Diameter

23/24 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Larende / Laranda, 2-Keçi, geyik veya ceylan **Ild** / Goat, deer or gazelle **Ild**

13

Ağırlık / Weight

1.81 gr

Çap / Diameter

25/27.5 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Süleymanşehir / Sulaymanshahir, 2-Belirsiz / Undetermined

14

Ağırlık / Weight

1.31 gr

Çap / Diameter

21/22.5 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HP kol. env.154³⁹

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **I** / Goat, deer or gazelle **I**, 2-Keçi, geyik veya ceylan **Ila** / Goat, deer or gazelle **Ila**

³⁹Perk ve Öztürk 2007, s./p.120-121.

15

Ağırlık / Weight

1.82 gr

Çap / Diameter

23.9/25 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

KE kol. env.2670

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **IIb** / Goat, deer or gazelle **IIb** (2x), 2-Aslan veya pars **c** / Lion or leopard **c**

16

Ağırlık / Weight

1.82 gr

Çap / Diameter

24.3/25.7 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

JCH kol.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **IIc** / Goat, deer or gazelle **IIc**

17

Ağırlık / Weight

1.93 gr

Çap / Diameter

24/25 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

JCH kol.⁴⁰

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **IIe** / Goat, deer or gazelle **IIe**

⁴⁰Hinrichs 1997, s./p.13-14.

18

Ağırlık / Weight

1.63 gr

Çap / Diameter

20.4/25.4 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

JCH kol.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **lle** / Goat, deer or gazelle **lle**, 2-Aslan veya pars **d** / Lion or leopard **d**

19

Ağırlık / Weight

1.83 gr

Çap / Diameter

26/28 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

JCH Kol.⁴¹

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **llf** / Goat, deer or gazelle **llf**

20

Ağırlık / Weight

1.88 gr

Çap / Diameter

21.5/22.7 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

Krm.M env. 617

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Keçi, geyik veya ceylan **llg** / Goat, deer or gazelle **llg** (4x)

⁴¹Hinrichs 1997, s./p.13-14.

21

Ağırlık / Weight

1.71 gr

Çap / Diameter

23 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Eşek veya katır / Donkey or mule (2x)

22

Ağırlık / Weight

1.68 gr

Çap / Diameter

23/25 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HP kol. env.153⁴²

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Eşek / Donkey

23

Ağırlık / Weight

1.84 gr

Çap / Diameter

23/24.5 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM Arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Aslan veya pars a / Lion or leopard a

⁴²Perk ve Öztürk 2007, s./p.122-123.

24

Ağırlık / Weight

1.59 gr

Çap / Diameter

21.5/23 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Aslan veya pars **b** / Lion or leopard **b** (3x)

25

Ağırlık / Weight

1.63 gr

Çap / Diameter

22.9/25 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

Ö kol.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Aslan veya pars **c** / Lion or leopard **c**

26

Ağırlık / Weight

1.72 gr

Çap / Diameter

27/28 mm

Damgalı sikke pulu / Blank coin with countermark(s)

HPM arş.

Üzerindeki damga(lar): / Countermark(s):

1-Motif II (3x)

KAYNAKÇA / BIBLIOGRAPHY

- Album **1998** S.Album, *A Checklist of Islamic Coins*, Second Edition, Santa Rosa.
- Arık **2000** R.Arık, *Kubad Abad, Selçuklu Saray ve Çinileri*, İstanbul.
- Artuk **1993** C.Artuk, "III. Keyhüsrev ve Sahte Selçuklu Sultanı Cimri Adına Kesilen Sikkeler", *Malazgirt Armağanı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, s.287-296, Ankara.
- Balog **1964** P.Balog, *The Coinage of the Mamluk Sultans of Egypt and Syria*, ANS, New York.
- Eflâkî **1987** Ahmed Eflâkî, *Ariflerin Menkıbeleri*, Cilt: 2, çev: Tahsin Yazıcı, İstanbul.
- Esin **2001** E.Esin, *Türk Kozmolojisine Giriş*, İstanbul.
- Hinrichs **1992** J.-C.Hinrichs, *Münzen der Seltschuken Anatoliens*, yayınlanmamış çalışma, Bremen.
- Hinrichs **1997** J.-C.Hinrichs, "Blank "Coins" from Anatolia", *ONS Newsletter*, No:154, Autumn 1997.
- Hinrichs **1999** J.-C.Hinrichs, "Mamluk Coins Minted in Armanak", *ONS Newsletter*, No:158, Winter 1998/99.
- Hinrichs **2000** J.-C.Hinrichs, *14.Yüzyılda Anadolu'da Kesilmiş Sikkeler Üzerindeki Sürşarj*, Yayınlanmamış çalışma, Bremen.
- İzmirlier **1999/1** Y.İzmirlier, *Hamidoğulları Beyliği Paraları*, İstanbul.
- İzmirlier **1999/2** Y.İzmirlier, "Karamanoğulları'nın Memlûk Sultanı Nasır Nasreddin Muhammed Adına Darpettikleri Paralar", *TND Bülten* No.35-36, s.5-22, İstanbul.

- İzmirlier 2003** Y.İzmirlier, "Eşrefoğlu Süleyman bin Mehmet Paraları", *TND Bülten* No.39-40, s.61-65, İstanbul .
- Merçil 2007** E.Merçil, *Selçuklularda Hükümdarlık Alâmetleri*, Ankara.
- Neşri 1987** Mehmed Neşri, *Kitab-ı Cihan-nüma*, Cilt:1, Yayınlayanlar: Faik Reşit UNAT, Prof. Dr.Mehmed A.KÖYMEN, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Okay 1985** S.Okay, *Antalya Müzesindeki Aspendos Çinileri*, A.Ü., Yayınlanmamış Lisans Tezi, Ankara.
- Ölçer 1982** C.Ölçer, *Karamanoğulları Beyliği Madeni Paraları*, İstanbul.
- Perk ve Öztürk 2007** H.Perk - H.Öztürk, "XIV.Yüzyılın İlk Yarısında Anadolu'daki Paralar Üzerinde Görülen Bir Kısım Damgalar", *Anadolu Sikke Monografileri I*, İstanbul.
- Perk ve Öztürk 2008** H.Perk - H.Öztürk, *Eretna, Kadı Burhanettin ve Erzincan (Mutahharten) Emirliği Sikkeleri*, İstanbul.
- Tekindağ 1947** Ş.Tekindağ, *Karaman Beyliği, XIII – XV. Asırda Cenubî Anadolu Tarihine Ait Tedkik*, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, No:1622, İstanbul.
- Tekindağ 1977** Ş.Tekindağ, "Teke-Eli ve Teke-Oğulları", İstanbul Üniversitesi, *Tarih Enstitüsü Dergisi*, sayı 7-8'den ayrı basım, İstanbul.
- Uzunçarşılı 1988** İ.H.Uzunçarşılı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Ankara
- Şentürk 1994** Şennur Şentürk(yay.haz.), *Yapı Kredi Sikke Koleksiyonu Sergileri*, 2 ve 3.kitaplar, İstanbul.

Zachariadou 1999

E.A.Zachariadou, "Karamanoğlu I.İbrahim'in Saltanatının İlk Yılları", çev: M.Akif Erdoğan, Ege Üniversitesi, *Tarih İncelemeleri Dergisi XIV*, İzmir.

KISALTMALAR / ABBREVIATIONS

ANS	: American Numismatic Society
AR	: gümüş / <i>silver</i>
arş.	: arşivi / <i>archive</i>
bkz. / see	: bakınız / <i>see</i>
CÖ	: Cüneyt Ölçer
env.	: envanter numarası / <i>inventory number</i>
gr.	: gram
HP	: Halûk Perk (İstanbul)
HPM	: Halûk Perk Müzesi / <i>Halûk Perk Museum</i>
JCH	: Johann-Christoph Hinrichs (Bremen)
kol. / col.	: koleksiyonu / <i>collection</i>
KE	: Kamil Eron (İzmir)
Krm.M	: Karaman Müzesi / <i>Karaman Museum</i>
mm	: milimetre
ONS	: Oriental Numismatic Society
Ö	: Özel / <i>Private</i>
s. / p.	: sayfa(lar) / <i>page(s)</i>
TND	: Türk Nümismatik Derneği / <i>The Turkish Numismatic Society</i>
ty / nd	: tarih yok / <i>no date</i>
YKM	: Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi / <i>Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Museum</i>